

MLADO JUTRO

Št. 46. V Ljubljani, dne 17. novembra 1940 Leto XI.

Z nočnim letalom

John, ki se je nagonsko umaknil iz strelne črte postrani v ozadje — vse se je zgodilo v hipu — se je z besno obupnostjo zakadil proti Zagoczyju, ko je ta vprav sprožil drugič, da bi ubil še Micka. Nepričakovani napad z boka, kolikor je bil slaboten in sam po sebi pač malopomemben, saj nihče zdrave pameti ne bi mogel prisoditi dečku kakšnih izgledov proti izvežbanemu in drznemu napadalcu, je uspel v toliko, da je krogla, ki je bila namenjena Mickovi glavi, krenila iz smeri in oplazila krmarja po roki niže ramena. Vse to je bilo dovolj, da je bil položaj naen-

krat bistveno drugačen. Zagoczy, ki se takega dečkovega dejanja ni niti najmanj nadejal, se je za hip ozrl na mladega napadalca. To je pa bilo usodno za njega in njegovega tovariša.

Ni se še polegel krik, ki ga je zagnal Zagoczy, ko ga je John udaril po roki, v kateri je držal samokres, že je Mick planil s svojega sedeža in z levico zadal napadalcu v brado tako močan udarec, da se je nezavesten zgrudil med prtlijačo. John, ki je bil zaradi Zagoczyjevega odboja odletel k stranski steni trupa letala in tam prvi hip zmedeno pre-

mišljeval, kaj se je z njim zgodilo, je ob tem nenadnem preokretu spet zajel sapo s polnimi pljuči in kar s ploskanjem, ki ga pa v ropotu ni bilo slišati, dajal duška nad Mickovim uspehom. Ko je Zagoczy kakor snop treščil po tleh, se je pobral po vseh štirih s tal in se kljub sumljivemu guganju letala razkoračenih nog postavil Micku ob stran.

Jönson, ki se je kril za Zagoczyjevim hrbtom pa se ni izkazal za nasprotnika večjega merila. Presenečenje zadnjih sekund ga je tako prevzelo, da se ni mogel niti ganiti. V svojega gospodarja je imel neomejeno zaupanje. Ko je sedaj

videl, da leži negibno na tleh in da se Mick pripravlja, da obračuna na enak način tudi z njim, je od strahu pobledel in trepetaje dvignil obe roki. V njegovih preplašenih očeh se je izražala nema prošnja za usmiljenje. Tako je bilo Micku prihranjeno napornejše obračunavanje. Pognal se je k Jönnsону, mu s komolcem svoje levice spel roki na hrbtu in ga potem pritisknil na tla k nezavestnemu tovarišu. Ozrl se je po

Johnu in mu velel, naj poišče primerno vrv. Bila je kar pri roki in kmalu sta oba roparja, napadalca ležala trdno povezana na tleh. Obrnjenima z obrazoma proti tlom je Mick naložil nanju težke kovčge, da bi lopovoma onemogočil kakršnokoli nenadejanost. Nato se je dvignil in pokrtil še svojega mrtvega tovariša radiotelegrafista s platneno rjuho.

Škerl Ada, dijakinja:

Črna roža

Lahno so se iskrile snežinke v soju mesečine, ko je iz temnega, skrivnostnega gozda prišepal star, grbav mož. Z eno roko, se je opiral na palico, z drugo je pa krčevito pritiskal nase sveženj. Nizke vaške kočje so ječale pod težo snega in se kakor jata preplašenih vrabcev stiskale druga k drugi. Vse je bilo mirno, le sneg je bolešno škripal pod neznančevimi koraki. Neznanec je obstal. V sneg je zarisal trikotnik in začel nekaj nerazumljivega mrmrati. Od nekod je priletela sova in sedla na trikotnik. Pod njo se je začel sneg taliti in vzklila je črna roža. Neznanec se je hudomušno nasmehnil, utrgal črno rožo in si jo vtaknil za srajco. Nato je položil

sveženj na zemljo in sova je odletela. Snežinke, ki so naletavale v gostih kosmičih, so kmalu pokrile sveženj. Neznanec je odšel. Ko se je bližal kočam, se je luna skrila za drevje. Neznanec se je splazil na nek skedenj in zaspal.

Drugo jutro so kmetje s strahom opazovali skrivnostnega spečega neznanca. Ko se je ta zbudil, je odšel v hišo in prosil zajetno kmečko gospodinjico za zajtrk, ki ga je tudi dobil. Ko je pojedel, je položil na mizo črno rožo in izginil. Nihče ga ni videl, ne slišal.

Gospodinja se je zelo prestrašila, ko je zagledala na mizi črno rožo, gosta pa nikjer. Kaj bi z njo?! Vsadila jo je v lonček in jo skrbno negovala — Neke noči, ko je bilo vse tiho in je le pasji lajež zdaj pa zdaj prekinil tišino, je gospodinjico zbudil iz spanja nek glas, ki je prihajal od okna, kjer je stala črna roža. Gospodinja je vstala in stopila k

oknu. Črna roža je govorila: »Jaz sem vila ukleta, od matere prokleta. Če bi me kdo hotel rešiti in osvoboditi, bilo zopet bi tako, kot je nekdaj bilo. Čakam dolge noči, rešitelja pa ni. Tam, kjer voda nad jezom šumi, le tja srce si želi. Tam moja prostost je doma, tam v rožo ukleta sem bila. V neko skalo voda se zaganja, le njej posvečena je vsaka sanja. Ah, če bi me kdo vrgel na njo, človeško zopet podobo bi dobila vnanjo.« Nato je umolknila. Slišalo se je le smrčanje gospodinjinega moža in enakomerni udarci vaške ure v zvoniku, ki je bila dvanajst. Gospodinjo je stresel mraz. Vsa trepetajoča je prižgala petrolejko in zbudila moža, ki mu je povedala, kaj je doživela. »Lari-fari!« je odvrnil mož in se obrnil na drugo stran.

Petelini so zapeli jutranjo pesem.

Sonce je pokukalo izza gore in pozlatilo snežno pokrajino. Črna roža je proseče iztegovala svojo glavico proti soncu. Gospodinji se je zasmilila. Vzela jo je in odšla k jezeru. Burja se je razposajeno podila preko poljane in priklanjala vrhove dreves. Gospodinja je pospešila korake. Črna roža je drhtela od sreče, saj bo zdaj - zdaj rešena. In res. Dobrotnica-gospodinja jo je zalučala na skalo, ki je sušila svoj ogromni hrbet na soncu. Čudo! Na skali je stala prekrasna deklica. Lepa kot jutranja zarja, imela je krasne modre očke, v ka-

terih se je igralo tisoč demonskih vil in porednih škrateljčkov, nežno glavico, katero so obkrožali nagajivi kodrčki, na katerih se je blestela zlata krona. Gospodinja je strmela. A deklici so zrasla nežna, prozorna krila, s katerimi je poletela na breg. Svoji rešiteljici se je lepo zahvalila in jo peljala na kraj, kjer je ležal sveženj, ki ga je odložil skrivnostni mož. Odkopala ga je in podarila gospodinji z naročilom, da ga mora razvezati šele doma. Nato je odplavala čez vrhove dreves.

Gospodinja je vsa srečna odhitela domov. Nekajkrat jo je mučila želja, da bi pogledala kaj nosi, a vselej se je premagala. Ko je prišla domov in odvezala sveženj, je kriknila od veselja. Kajti sveženj ni bil nič drugega kakor kepa zlata, na kateri je bil pritrjen listek z napisom: »Rešili vilo ste Smrekano, ki je ujezila svojo mamo. Vsako leto kralj grbavcev Čurimuri je prišel in me v svet s seboj je vzal. V mnogih hišah sem že prenočila, a prostosti še nisem pridobila. Do danes še nihče ni čul v tem-

nih nočeh kršk moje duše po gozdnih leseh. Vi ste me pa rešili in prostost pridobili. Še enkrat najlepša hvala, nad vami čuvala vila bo mala!«

Gospodinja zlate kepe ni porabila, ker se je v nebesa preselila. Kepo so na neki gori ogradili in vse na njo pozabili. Kdor mi ne verjame, naj pot pod noge vzame, naj se na goro potruži in zlati kepi načudi. Če je pa tam več ni, popraša naj ljudi, kam so jo dali. Verjemite, vsi se mu bodo smejali.

Postojnski:

Kruh

Tine, Jože, Tončka, Matijčc, Anka, Marjanca in najmlajši. Andrejček, so se zvrstili okoli mize, nestrpno pričakujoč sveže pečenega kruha. Njihova mati je vsa vesela in zadovoljna potegnila iz peči lepo dehteče hlebce, jih z žarečim ognjem v očeh gledala in jih hladila. Enega pa je načela in dala vsakemu svojih malčkov velik kos, toda ni še odrezala zadnjega, ko so se jeli otroci v svojem napuhu pritoževati in kazati nezadovoljnost. Jože se je prvi namrdnil: »Oh, ta črni kruh!« »Pa kako je slabo pečen«, je dodala Anka. »Tega še berači ne bi marali jesti,« je zinil Tine. »Jaz ga že ne maram«, se je razhudil Matijčc, vrgel kruh na tla in pljunil nanj.

»O, hudobe v človeški podobi. malo-

pridneži grdi, sram vas bodi!« se je razjezila mati. »Ali se zavedate, kaj govorite in počenjate? Pokesajte se hitro, da ne storite kaj takega nikdar več, jaz pa vam povem kakšna velika in sveta stvar je kruh. Pogledajte in zamislite si, koliko dela, trpljenja in truda terja od nas, predno ga zaužijemo. Orisala vam bom vso pot od zrna do trenutka, ko je spečen. Poslušajte! Najprej kmet zemljo preorje, pobrana in šele nato poseje. Nato nekaj časa čaka, da opravi priroda svoje. Vendar je že do sedaj njegovo delo veliko in hvalevredno. Toda ko pride jesen, se mora spet začeti gibati. Prijeti mora za koso i za srp, da v potu i trudu požanje sadove svojih rok in božjega blagoslova. Ali dolga, dolga je še pot do

kruha. Kmetovalčeve marljive roke omlatijo klasje, poberejo zrnje in ga morda z veliko težavo spravijo do mlina. Tudi mlinarjev posel ni lahak. Trdo je njegovo delo, čeprav ima opravka z mehko moko. Dan na dan mora prenašati težke posode in vreče, dan na dan je ves prašen in malone gluha od nenehnega ropotanja mlina. Ali vidite, otroci, koliko dela in trpljenja je skritega v slehernem koščku kruha! No, od mlinarja potuje moka k veletrgovcu, od tega v male trgovine, kjer jo ljudje kupujejo in iz nje pripravljajo kruh. — H koncu naj še omenim vašega očeta, ki dan za dnem trpi in se ubija, pa mene, ki vam pečem ta črni kruh, da vam je v vsakdanjo hrano.

Kar sem vam danes povedala, naj vam bo v pouk za vedno. Res! Vsak predmet, vsaka stvar vam mora biti ljuba in draga — ker v vsem je vteleseno delo, ki je sveto — a največ pažnje, časti in spoštovanja morate posvečati kruhu, za katerega vsi trpimo, kruhu, ki je osnova naše hrane, namen našemu delu in skratka naše življenje!

A. Francevič:

Skrivnostno oko

Oko neznano v noči z neba
nenehoma za mano vreba.
Hip hop, hip hop,
nemara bo Kiklop?

Za mano gre po zvutih potih,
za mano gre po skritih kotih,
tip top, tip top,
mogoče bo Kiklop?

Žari oko na čelu žolto,
obličje mu je bledopolto.
Klip klop, klip klop,
zatrдно je Kiklop.

Oko gori tako rumeno,
žari, gori le zmerom eno.
Strip strop, strip strop,
gotovo je Kiklop.

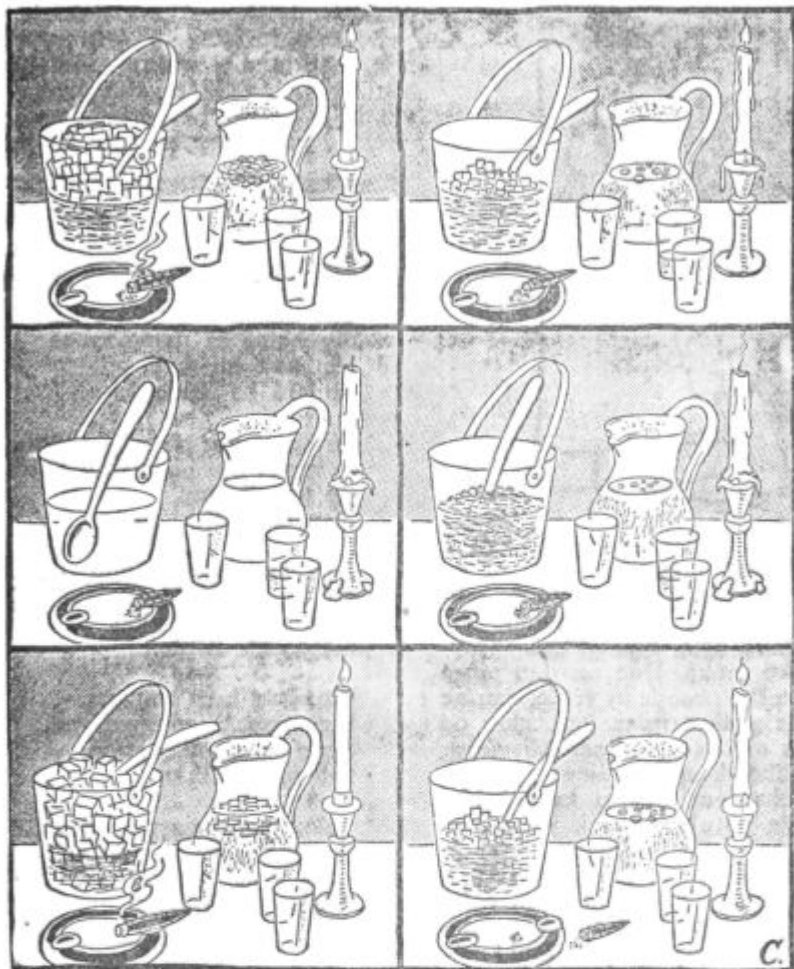
Telo, zgubljeno na višavi,
nevidno meni je v nižavi.
Zdaj vem, že vem:
Kiklop je, Polifem!

KA—MA dijak:

Vlak

Kaj li to je, je oblak?
Se le megla dviga
in v višave šviga?
Da ni vlak!?
Puha, puha
beli dim
kača vije
se za njim.
Pa v zemljo,
za goro,
beli dim
gre za njo.
Skozi gozd,
še čez most,
čez polje
pelje se.

Za bistre glavice

Dobro si oglejte te slike in jih poizkusite pravilno urediti, tako, da zaznamujete vsako izmed njih s primerno evilklo. Nato pa odgovorite na vprašnja:

1. Ali je bil v času med snetjem slike št. 1 in slike št. 6 kdo pri mizi.
2. Navedite tri razloge, zaradi katerih mora stati četrta slika za tretjo!
3. Dokažite z nadaljnjimi tremi razlogi, da mora stati slika št. 5 za sliko št. 4!
4. Iz katerih dveh razlogov je mesto slike št. 6 za sliko št. 5?
5. Po čem je moči sklepati, da je minilo med snetjem slike št. 5 in slike št. 6 manj kakor leto dni?

JUTROVČKI PIŠEJO ...

Dragi stric Matie! Na vsem svetu imam najrajši zdravje!

Nanut Danijel, uč. III. razr.
v Mostah pri Ljubljani.

Dragi stric Matie! Na novi natečaj ti odgovorim, da imam na vsem svetu najrajši svoje starše!

Liman Puncer, uč. IV. razr.
Slovenjgradec, Kraljeviča Andreja c. 17.

Kaj imam na vsem svetu najrajši?
Na vsem svetu imam najrajši ateka in mamico, ki ju moram ubogati.

**Krofi Metod, uč. IV. razr.
Slovenjgradec.**

Dragi stric Matic! Odgovorim ti na vprašanje, kaj imam na vsem svetu najrajši. Najrajši imam svojo mamico.

**Grzej Sonja, uč. IV. razr.
Radmožanci, Kamovci 44
p. Dobrovnik, Prekmurje.**

Dragi stric Matic! Najlepše se ti zahvaljujem za knjigo »Prigode porednega Bobija«, ki sem jo z velikanskim veseljem sprejel. Opozarjam Jutrovčke na novi natečaj in pravim, naj ne obupajo, če zdaj niso imeli sreče. Gotovo se jim bo drugič nasmehnila. Želim ti skorajšnjega ozdravljenja in Jutrovčkov želim mnogo sreče pri žrebanju. S sokolskim pozdravom »Zdravo!« Tvoji hvaležni

**Prešern Jožef, dijak III. r. mešč. š.
v Poljčanah 88.**

Dragi stric! Najrajši na vsem svetu imam mater!

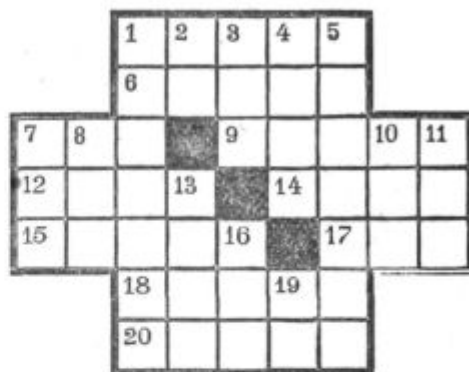
**Soklič Franc, dijak I. r. drž. real.
gimn. v Ljubljani.**

Dragi stric Matic! Prva slika pokaže, kako pada nesrečnemu kolesarju steklenica mleka iz nahrbtnika. Na drugi sliki vidimo, kako se mimooidoči šolar-

ček škodoželjno posmehuje. Na tretji sliki pa vidimo mimooidočo šolarko, ki vzklikne: »Joj, trkaj se je mleko razlilo, mi ga pa doma še za piti nimamo!«

**Baronik Andrejček, dijak mešč.
šole v Brežicah, Župečavas.**

Križanka

Vodoravno: 1. mesto ob Jadranu, 6. morsk valovanje, 7. tur, 9. koplje rudo, 12. moško ime, 14. kip, 15 utop, 17. poljska cvetica, 18. Obri, 20. afriški veletok.

Navpično: 1. naša neodrešena domovina, 2. del voza, 3. veznik, 4. čut, 5. moško ime, 7. zamašek, 8. jarem, 10. vzklik, 11. vodna žival, 13. kraj ob gornjem Jadranu, 16. jadranski otok, 19. kvartaški izraz.

D. Dobravec:

Trije čevljarji

Tisti dan, ko bi morali postati trije čevljarški vajenci pomočniki, je bil mojster Maček zelo slabe volje. Dobro je vedel, da jim bo moral poslej dajati plačo, če jih bo hotel obdržati pri sebi. In to ga je najbolj jezilo. Kajti skopuh je bil tale mojster, njegove tresoče se roke so le težko odštevale drugim denar.

Popoldne je stresel svojo, dolgo zadrževano ihto nad fanti in jih je hotel za poslednjič premlatiti s kneftro, kar pa je bilo fantom že preveč.

Janez, ki je bil najstarejši, je iztrgal iz mojstrovih rok kneftro ter jo zagnal skozi okno. »Dovolj je tega«, je siknil, »nič več nas ne boste pretepali, vi, pijavka!«

Od prevelikega začudenja bi se mojster Maček kmalu sesedel. »To je upor,« je bleknil navsezadnje. »Aha, že vem, kruha so se preobjedli fantički,« je mrmral sam pri sebi.

»Tiho!« sta zavpila še Jože in Anton. Potem so vsi trije skočili na mojstra, ga zvili v nekako kljuko in ga posadili v škaf, kjer se je mehčalo usnje.

»Tule naj se nekoliko ohladi,« je rekel Janez, ne da bi privoščil še kakšen pogled mojstru. »Mi pa pojdimo, v tej hiši nas nihče več ne zadržuje!«

Pripravili so si vsak svojo culo ter odšli po svetu. Po dolgem potovanju so prišli v glavno mesto neke neznanne jim dežele.

Mesto je bilo čudovito lepo, zgrajeno na dveh bregovih široke reke. Zdelo se jim je, da zro pred seboj sveto mesto Jeruzalem, ki so ga videli nekdanj naslikanega v svetopisemskih zgodbah.

Tako širokih in svetlih ulic njihove oči dotlej še niso gledale. Kar pa je bilo najbolj čudno, so bile te ulice čisto pometene in so po njih nemarno tekali ljudje brez čevljev. Proti mrazu so jih ščitile le debele, volnene nogavice. Gotovo jih je pa vseeno zelo zeblo, ker se je čas že pomikal proti zimi in so sivi oblaki kazali, da bo zdaj zdaj začelo snežiti.

»Če kje, smo tule zadeli toambo,« je vzkliknil Janez ob pogledu na bosc

ljudi. »Fanta, ako jaz kaj vem in ako sta vidva za to, bomo v tem mestu obogateli.«

»V vsakem pogledu ti bova šla na roko,« sta pristavila onadva.

Vstopili so v prvo trgovino. »Gospod trgovec, takole je,« je začel Janez, »vzemite nas na stanovanje, ne bo vam žžal! Dobro vam bomo plačali. Smo namreč čevljarji, kajne, in name ravamo pri vas odpreti čevljarsko delavnico. V dobrem letu bo imel lahko sleherni meščan svoje lastne čevlje.«

Trgovec je bil razumen mož. Uvidel je, da Janezova zamisel ni napačna, in da bo to »neslo.« V duhu je že prešteval denarce, ki se bodo stekali tudi v njegovo blagajno. Dal je fantom na razpolago dve sobi v pritličju, posodil Janezu konja, voz in denar, da se je odpeljal v svojo domovino po čevljarsko orodje in usnje.

(Dalje prihodnjik.)

